

**Kováčová Barbora, *Ergoterapia v ranom a predškolskom veku*,
Univerzita Komenského v Bratislave, Bratislava 2014, 132 s.**

Vysokoškolská učebnica pre študentov druhého stupňa
vysokoškolského vzdelávania v študijnom odbore liečebná pedagogika

Jedným z možných kritérií na posúdenie vyspelosti danej spoločnosti je aj skutočnosť, akú pozornosť venuje ľuďom s rozličnými druhmi postihnutia. Aj u nás sa v poslednom období venuje väčšia pozornosť tomu, ako umožniť handicapovaným ľuďom začleniť sa do spoločnosti ako plnohodnotným občanom. Ak chceme riešiť tento problém z hľadiska pracovného zaradenia, opierame sa o disciplínu, ktorá sa zaoberá práve touto problematikou. Jedná sa o ergoterapiu. Ergoterapia je pojem, ktorý vyjadruje širšie zameranie v terapii ľudí s postihnutím, chápeme ju ako liečbu, činnostnú terapiu postihnutých a jej úlohou je pôsobiť povzbudivým účinkom na kompenzáciu porušených funkcií ľudí s postihnutím, pomáhať nachádzať spôsoby ako trvalé poruchy zdravia obísť a tiež získať alebo udržať sebadôveru ľudí. Pojem činnostná terapia môžeme nahradiť aj pojmom ergoterapia.

V koncepciách slovenského edukačného systému sa o vysokoškolskej príprave ergaterapeutov začalo uvažovať iba v poslednom období. Vytvoreniu takto orientovaného odboru predbiehala dôkladná analýza a príprava koncepčného zamerania a cieľov edukácie, pričom v popredí je odbornosť a kompetentnosť, vysoká kvalita, spojenie s odborníkmi zo zahraničia ako aj z praxe, ktorá si nakoniec vytvorenie tohto odboru vyžiadala.

Z analýzy materiálov o ergoterapii v našich podmienkach vyplýva, že tu panuje pomerne veľká názorová nejednotnosť a najmä tendencia zamieňať až stotožňovať ergoterapiu s inými odbormi (psychoterapiou, liečebnou pedagogikou, pracovnou výchovou atď.).

V popredí liečby prácou je pracovná a sociálna rehabilitácia, v zmysle readaptácie a resocializácie fyzicky i psychicky handicapovaných. Orientujeme sa na štúdium a ovplyvňovanie zložitých vzťahov, ktoré sú medzi telesne či duševne chorými resp. postihnutými a ich životným, najmä spoločenským prostredím do ktorého sa majú po liečbe vrátiť, alebo v ktorom žijú. Spoločenská readaptácia má byť vedená snahou dosiahnuť u klienta maximálnu samostatnosť v živote a takú prípravu, aby v ňom nezlyhal ak bude konfrontovaný so spoločenskou realitou, z ktorej bol v priebehu liečby vytrhnutý, alebo bol od nej izolovaný svojím handicapom.

V tomto kontexte je veľmi vítaná iniciatíva doc. PaedDr. Barbory Kováčovej, PhD., v rámci ktorej uvádza pre študentov vysokoškolského štúdia publikáciu **Ergoterapia v ranom a predškolskom veku.**

Autorka zostavila vysokoškolskú učebnicu, ktorá svojim obsahom a štruktúrou vhodne doplní nevyhnutne potrebný študijný materiál pre študentov vybraného študijného odboru. V uvedenej publikácii zvlášť pozitívne hodnotím obsahovú stránku, kde autorka podrobne spracovala problematiku ranej ergoterapie, zamerala sa na jej začiatky od narodenia dieťaťa, nevyhnutnosť podpory rodiny v procese ranej ergoterapie a programové možnosti ranej ergoterapie. V ďalších častiach práce je venovaná pozornosť otázkam zamestnávania v ranej ergoterapii, cieľné zamestnania a oblasti rozvoja dieťaťa v ranej ergoterapii. V tejto časti autorka spracovala návrhy na nácvik činností a hodnotenie dieťaťa v oblasti obliekania, osobnej hygieny, stolovania a iné a uviedla príklady adaptability dieťaťa a možnosti stimulácie. Dôležitými oblasťami rozvoja dieťaťa a oblasťami, na ktoré je nevyhnutné zamerať pozornosť pri formovaní dieťaťa v ranom veku sú oblasť stimulovania kognitívnych procesov, stimulácia v sociálnej oblasti, najmä v oblasti sociálnej komunikácie, stimulácia v oblasti motoriky, sociability a emocionality.

Záverčná kapitola učebnice je venovaná ergoterapeutickej intervencii vo vybraných skupinách znevýhodnení a to najmä ergoterapia detí s poruchami sluchu, zraku, Downovým syndrómom, fetálnym alkoholovým syndrómom, Turnerovým syndrómom a Aspergerovým syndrómom v ranej ergoterapeutickej intervencii.

Vysoko oceňujem formálnu stránku práce a jej štruktúru. Autorka zaradili na začiatku každej kapitoly prehľadnú úvodnú časť, v rámci ktorej má študent možnosť získať základné informácie o kapitole – sprievodca pre študenta, základný cieľ uvedenej kapitoly, parciálne ciele kapitoly a kľúčové pojmy. V závere kapitoly sú z hľadiska didaktického veľmi vhodne, zaradené otázky a úlohy na zopakovanie a utvrdenie učiva, resp. informácií uvedených v príslušnej kapitole. Okrem toho sú v učebnici vhodne zaradené obrázky, grafy, tabuľky, posudzovacie hárky, záznamové hárky a iné materiály, ktoré spolu s teoretickými informáciami uvedenými v publikácii tvoria obsahovo hodnotný študijný materiál.

Publikácia autorky je didaktickým prostriedkom, ktorý významne prispeje k rozvoju nie len, odborných vedomostí v danom odvetví, ale zaradením predmetnej publikácie je možné vhodnou formou prispieť k zvyšovaniu efektívnosti, atraktívnosti a názornosti vzdelávacieho procesu v uvedených študijných programoch vysokoškolského štúdia, čím možno následne očakávať pozitívny dopad na skvalitňovanie odbornej práce budúceho absolventa liečebnej pedagogiky, prácu ergoterapeuta, absolventa, resp. pracovníka iného príbuzného študijného odboru.

Učebnica bola spracovaná s použitím vhodných publikačných zdrojov z domácej aj zahraničnej literatúry, resp. s použitím dostupných internetových zdrojov. Ich zoznam je uvedený na záver publikácie.

V závere recenzie môžem skonštatovať, že ponúknutá publikácia umožňuje vytvoriť priestor na diskusiu o premenách a koncepcii ergoterapie na teoretickej i praktickej úrovni.